

De route:

Start fietstocht op kruispunt (Wieldrechtse) Zeedijk/Oude Veerweg.

Neem het fietspad Oude Veerweg; na ruim 200 meter ziet u links bij de zijweg Zuidbuitenpolderse Kade in de berm een gedenksteen uit 1976.

Zie beschrijving **A**

U vervolgt het fietspad langs de Oude Veerweg; na 100 meter links af het nieuwe fietspad in richting Haniasluis.

Het fietspad maakt na 100 meter een bocht naar links en direct daarna naar rechts. Hier is de Haniasluis; fiets parkeren, dijkje over en links ligt verscholen de prachtige, maar sterk verwaarloosde Haniasluis.

Zie beschrijving **B**

Het fietspad vervolgen, bij het kruispunt rechtsaf de Van Elzelingenweg op; aan het eind van de weg rechtsaf de Nieuwe Merwedeweg in, links aanhouden, de dijk omhoog naar de Zuidhaven.

U fietst langs de Zuidhaven en treft boven aan de dijk de toegang tot het Zuidplaatje. Fiets parkeren en 10 minuten lopen langs de rivierdijk (geen pad). De unieke Schotbalkensluis is nu een relict.

Zie beschrijving **C**

Terug naar de fiets. U gaat verder naar de Nieuwe Merwedeweg; rijdt 300 meter en gaat rechts de Oude Veerweg op.

Bij het kruispunt met de Noorder Elsweg zien we verscholen en verminkt de gedenksteen uit 1928.

Zie beschrijving **D**

We vervolgen onze weg over de Oude Veerweg terug naar het beginpunt.

Als u tenslotte de Zeedijk rechts opfietst ziet u daar in de berm verhoefslagpalen. Even zoeken.

Zie beschrijving **E**

U fietst over de Zeedijk terug naar het beginpunt.

BESCHRIJVINGEN:

A Herdenkingsmonumenten voor Polder De Biesbosch

Er zijn twee monumenten die verwijzen naar de inpoldering van polder De Biesbosch in 1926: een monument van 1976 op de kruising van Oude Veerweg en Noorder Elsweg (ter herdenking van 50 jaar inpoldering) en één uit 1928 op de kruising Oude Veerweg en Zuidbuitenpoldersekade. De foto rechtsboven toont het oorspronkelijke zuiltje en op de foto eronder is te zien hoe dit zuiltje er nu bij staat. Links een foto van het monument uit 1976.

B De Haniasluis

De Haniasluis is een gemeentelijk monument uit 1799. Oorspronkelijk was de Haniasluis een

uitwateringssluis. De sluis zorgde voor de afvoer van overtollig binnenwater uit de polder of boezem op een waterweg. Bij hoogwater waren de sluisdeuren dicht. In 1926 verloor de Haniasluis zijn functie. De sluis werd een duiker, waardoor de sloten van de nieuwe en oude polders met elkaar werden verbonden. De onderhoudstoestand is beroerd. De sluis vertoont grote scheuren en is verregaand overwoekerd.

C Zuidplaatje, Schotbalkensluis

Wat hiervoor over de Haniasluis en de rol van het waterschap staat kan

ook van toepassing worden verklaard op deze bevoeiingsluis. Daarmee werd water in een polder ingelaten om de grond met slib als mest met voedingsstoffen te verrijken. Een andere functie van de sluis was de dijken van het Zuidplaatje beschermen tegen extreem hoog water.

De sluis heeft cultuur-historische waarde om te blijven begrijpen hoe waterschappen en boeren vroeger samenwerkten. De onderhoudstoestand van de sluis is echter beroerd: de loopplank, de schotbalken en het hekwerk moeten nodig vervangen worden, ze zijn verregaand verrot.

E Verhoefslagpaal (Wieldrechtse) Zeedijk

Vóórdat waterschappen het beheer en onderhoud van zeevarende dijken volledig onder hun verantwoordelijkheid namen was het in grote delen van Nederland gebruikelijk dat de achter de dijk belanghebbende landeigenaren een deel van de dijk zelf moesten onderhouden en instandhouden. Dat leidde er toe, dat de onderhoudstoestand van verschillende stukken van de dijk sterk uiteenliep, waarbij een slecht onderhouden deel gevaarlijk was voor de achterliggende boer, maar natuurlijk ook voor alle andere ingelanden van de beschermde polder: als dat ene deel brak had de hele polder er last van. Daarom is dat systeem vanaf de 17e eeuw geleidelijk afgeschaft en hebben de waterschappen die taak in heel Nederland van particulieren overgenomen. Aan die verdeling van verantwoordelijkheden, toen 'verhoefslag' genoemd, herinneren hier en daar nog palen die de scheiding markeerden tussen de verschillende onderhoudsplichtigen, zodat het waterschap dat wel het toezicht uitoefende meteen kon zien wie zijn plichten verzuimde. Zo'n paal heet een 'verhoefslagpaal'.

Fietstocht in de Dordtse Biesbosch langs interessante, maar verwaarloosde monumenten

De werkgroep Verwaarloosd Erfgoed, een samenwerkingsverband van Stichting Historisch Platform Dordrecht en de Vereniging Oud Dordrecht met steun van Vereniging Heemschut Zuid Holland, heeft op basis van tips uit de bevolking een top 12 samengesteld van verwaarloosd erfgoed in Dordrecht.

Deze fietstocht voert langs de 5 verweesde objecten van die top 12 in het buitengebied: de Haniasluis, de herinneringsmonumenten uit 1928 en 1976, de Schotbalkensluis op het Zuidplaatje en de verhoefslagpalen.

De top 12 lijst kunt u vinden op:
www.historischplatformdordrecht.nl
www.oud-dordrecht.nl

STICHTING
HISTORISCH PLATFORM DORDRECHT

